Sosyo-Bilimsel Konular? De?erlendirme Envanteri

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Sosyo-Bilimsel Konular? De?erlendirme Envanteri*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=30817

ARABPSYCHOLOGY.COM

Özet

Sosyo-Bilimsel Konular? De?erlendirme Envanteri (SBKDE), özellikle ortaokul 8. s?n?f ö?rencilerinin karma??k ve tart??mal? sosyo-bilimsel konulara yönelik bak?? aç?lar?n? ve muhakeme süreçlerini incelemek amac?yla geli?tirilmi? bir ölçme arac?d?r. Bu envanter, ö?rencilerin bilimsel bilginin do?as? hakk?ndaki **epistemolojik inan??lar?** ile sosyo-bilimsel meselelere yakla??mlar? aras?ndaki ili?kiyi ortaya koymay? hedeflemektedir. Envanter, ö?rencilerin sadece bilgi düzeylerini de?il, ayn? zamanda etik, sosyal ve bilimsel boyutlar? içeren çetrefilli konular kar??s?ndaki argümantasyon becerilerini de de?erlendirmek üzere tasarlanm??t?r.

Ölçek, Rag?p Çavu? taraf?ndan 2013 y?l?nda bir **yüksek lisans tezi** kapsam?nda geli?tirilmi?tir. Araç, ö?rencilerin kendi dü?üncelerini detayl?ca ifade etmelerine olanak tan?yan ve derinlemesine nitel analiz gerektiren **aç?k uçlu sorulardan** olu?maktad?r. Bu yap?s?, geleneksel çoktan seçmeli testlerin aksine, ö?rencilerin muhakeme biçimlerine dair zengin veriler sunmaktad?r.

Anahtar Kelimeler

Sosyo-Bilimsel Konular, **Epistemolojik ?nan??lar**, Fen E?itimi, Argümantasyon, **Aç?k Uçlu Sorular**, Ölçek Geli?tirme, 8. S?n?f Ö?rencileri, De?erlendirme Envanteri

Yazarlar

Rag?p Çavu?

Amaç

Sosyo-Bilimsel Konular? De?erlendirme Envanteri'nin temel amac?, ortaokul düzeyindeki ö?rencilerin (özellikle 8. s?n?f) güncel ve tart??mal? **sosyo-bilimsel konulara** (SBK) yönelik bak?? aç?lar?n? derinlemesine incelemektir. Bu konular genellikle çevre, sa?l?k veya teknoloji gibi alanlarda etik, sosyal ve bilimsel çat??malar? bar?nd?r?r.

Bu envanter, ö?rencilerin bu tür konularla kar??la?t?klar?nda kulland?klar? **muhakeme** stratejilerini, karar verme süreçlerini ve bilimsel verileri sosyal ba?lamla nas?l ili?kilendirdiklerini saptamay? amaçlam??t?r. Çal??man?n birincil motivasyonu, ö?rencilerin bilimsel bilginin kesinli?i ve kayna?? hakk?ndaki inançlar?n?n (epistemolojik inan??lar) bu karma??k konulara yakla??mlar?n? nas?l etkiledi?ini ara?t?rmakt?r.

Yap?

ARABPSYCHOLOGY.COM

Envanterin ölçtü?ü temel yap?, ö?rencilerin **sosyo-bilimsel konulara** yönelik bak?? aç?lar?d?r. Bu yap?, genellikle ö?rencilerin bir konu hakk?ndaki görü?lerini desteklemek için sunduklar? gerekçelerin karma??kl???, kan?t kullanma biçimleri ve farkl? bak?? aç?lar?n? dikkate alma yetenekleri üzerinden de?erlendirilir.

Ölçek, ö?rencilerin bilimsel bilginin de?i?kenli?i, kayna?? ve kesinli?i gibi boyutlardaki **epistemolojik inan??lar?** ile sosyo-bilimsel muhakeme düzeyleri aras?ndaki korelasyonu incelemek üzere tasarlanm??t?r. Aç?k uçlu format? sayesinde, nicel puanlamadan ziyade, nitel içerik analizi yoluyla ö?rencilerin dü?ünce yap?lar? ve argümantasyon kaliteleri hakk?nda zengin bir veri seti elde edilmesi hedeflenmi?tir.

Geçerlik

Sosyo-Bilimsel Konular? De?erlendirme Envanteri'nin geçerlik çal??malar?na dair ayr?nt?l? istatistiksel veriler, kaynak gösterilen yüksek lisans tezinde bulunmaktad?r. Ancak özet kaynaklarda spesifik geçerlik katsay?lar? belirtilmemi?tir.

Geli?tirme a?amas?nda, envanterin ölçmeyi amaçlad??? yap?y? ne ölçüde temsil etti?ini belirlemek için büyük olas?l?kla uzman görü?ü ve kapsam geçerli?i yöntemleri kullan?lm??t?r. Aç?k uçlu sorular?n kullan?lmas?, yap? geçerli?inin nitel analizler ve tematik kodlama yoluyla desteklendi?ini dü?ündürmektedir.

Güvenirlik

Envanterin güvenirli?ine ili?kin spesifik istatistiksel sonuçlar (örne?in, Cronbach Alfa katsay?s?, test-tekrar test güvenirli?i veya puanlay?c?lar aras? güvenirlik) bu özet kaynakta sa?lanmam??t?r.

Aç?k uçlu envanterlerde güvenirlik genellikle puanlay?c?lar aras? güvenirlik (inter-rater reliability) ve kodlama ?emas?n?n tutarl?l??? ile sa?lan?r. Rag?p Çavu?'un tez çal??mas?nda, envanterden elde edilen nitel verilerin güvenilirli?ini sa?lamak amac?yla detayl? bir kodlama rehberi olu?turulmu? ve birden fazla ba??ms?z puanlay?c? taraf?ndan de?erlendirme yap?lm?? olmas? muhtemeldir.

Faktör Analizi

Sosyo-Bilimsel Konular? De?erlendirme Envanteri, Likert tipi veya çok maddeli kapal? uçlu bir ölçek yap?s?na sahip olmad??? için (aç?k uçlu sorulardan olu?tu?u için), geleneksel Aç?mlay?c? veya Do?rulay?c? Faktör Analizi yöntemlerinin uygulanmas? uygun de?ildir.

Bunun yerine, envanterden elde edilen veriler genellikle nitel içerik analizi veya tematik analiz yöntemleri kullan?larak i?lenir. Bu analizler, ö?rencilerin yan?tlar?nda ortaya ç?kan farkl?

ARABPSYCHOLOGY.COM

argümantasyon seviyelerini, gerekçelendirme türlerini veya karar verme stratejilerini belirleyen kategorik yap?lar veya temalar ortaya ç?karmay? hedefler.

Araç

Test Type: Geli?tirme (Özel bir ara?t?rma amac?yla tasarlanm?? özgün bir envanterdir.)

Format: Aç?k Uçlu Sorular (Envanter, kat?l?mc?lar?n dü?üncelerini serbestçe ifade etmelerini sa?layan aç?k uçlu sorulardan olu?maktad?r.)

Language Available: Türkçe

Population Group: Ortaokul Ö?rencileri

Age Group: 8. S?n?f Ö?rencileri (Genellikle 13-14 ya? aral???)

Population Details: 8. s?n?f ö?rencileri örnekleminde uygulanm??t?r. Envanter, Türkiye'deki fen e?itimi ba?lam?nda geli?tirilmi?tir.

Test Methodology: Nitel içerik analizi ve tematik kodlama gerektiren aç?k uçlu yan?tlar?n toplanmas?.

Anahtar Kelimeler

Sosyal Konular, Bilim E?itimi, Nitel Ara?t?rma, **Sakarya Üniversitesi**, Rag?p Çavu?, E?itim Bilimleri, Tez Çal??mas?

Yazarlar

Author ORCID Identifier: Sa?lanmam??t?r.

Affiliation Email addresses: ragipcavus@hotmail.com

Correspondence Address: ?leti?im e-posta adresi yukar?da belirtilmi?tir; fiziksel adres sa?lanmam??t?r.

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Bu envanter, 2013 y?l?nda Rag?p Çavu?'un yüksek lisans tezi kapsam?nda geli?tirilmi?tir. Envanterin ticari kullan?m? veya standart akademik kullan?m ücretlerine dair resmi bir bilgi bulunmamaktad?r. Akademik ara?t?rmalarda kullan?m? için yazar Rag?p Çavu? ile ileti?ime geçilmesi tavsiye edilir.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Envanterin orijinal PDF dosyas? a?a??daki ba?lant?dan indirilebilir: sosyo-bilimsel-konulari-degerlendirme-envanteri-toad.pdf

Kaynaklar

Çavu?, R. (2013). *Farkl? **epistemolojik inan??lara** sahip 8. s?n?f ö?rencilerinin sosyobilimsel konulara bak?? aç?lar?* (Yay?nlanmam?? yüksek lisans tezi). **Sakarya Üniversitesi** E?itim Bilimleri Enstitüsü, Sakarya.

Çavu?, R. ve Öztuna Kaplan, A. (2014). Farkl? Epistemolojik ?nan??lara Sahip 8. S?n?f Ö?rencilerinin Sosyo-Bilimsel Konulara Bak?? Aç?lar? (?nsan ve Çevre Etkile?imi Örne?i). XI. Ulusal Fen Bilimleri ve Matematik E?itimi Kongresi, Çukurova Üniversitesi, Adana. (Bu tezin bir konferans sunumu versiyonu için ek bir ba?lant? mevcuttur: academia.edu)

Sosyo-Bilimsel Konular? De?erlendirme Envanteri Maddeleri

IMPORTANT: The following scale items must be preserved in their original language and must not be changed in any way.

Bu envanterin maddeleri (sorular?), kaynak içerikte sa?lanmam??t?r. Maddeler, Rag?p Çavu?'un 2013 tarihli yüksek lisans tezinin ekler bölümünde veya ilgili yay?nlar?nda bulunabilir. Envanter, **aç?k uçlu sorular** format?nda oldu?u için, sosyo-bilimsel bir senaryo sunularak ö?rencilerden bu senaryo hakk?ndaki dü?üncelerini, çözüm önerilerini ve gerekçelerini yazmalar? istenmektedir.

ARABPSYCHOLOGY.COM